

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Witte cirkeltjes en zwarte vierkantjes

Jong, H. de

Citation

Jong, H. de. (1991). Witte cirkeltjes en zwarte vierkantjes. *Bestuurskundige Berichten*, 6(1), 24-25.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233423>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233423>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Witte cirkeltjes en zwarte vierkantjes

Zo vlak voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en daarmee indirect de Eerste Kamer der Staten-Generaal, is het een goed moment de betekenis hiervan te overdenken. Bekend probleem is de onbekendheid van de kiezer met de volksvertegenwoordigers en het bestuur op provinciaal niveau. Een kleine rondvraag van wat medebewoners van Zuid-Holland leert me dat velen niet één gedeputeerde of statenlid weten te noemen.

Henk de Jong

Toch schreeuwen radio, televisie, billboards en andere media -met een fluis-terstemmetje door andere ontwikkelingen in het wereldnieuws- dat we toch vooral 6 maart naar de stembus moeten gaan. Ook ik ben geneigd mijn plicht als burger in een democratische staat te doen. Zelfs was ik bijna naar de stembus getogen met het gevoel dat ik een rationele daad zou gaan verrichten. Met het rode potlood in de hand heb je immers de 'macht' volksvertegenwoordigers te belonen of te straffen voor hun politieke prestaties en beloften. Kun je ook voor de zoveelste maal in successie trouw op dezelfde partij stemmen. De partij doet het wel niet zo goed, maar de grondbeginselen van de partij zijn je veel waard en je vertrouwt erop dat het in de toekomst beter zal gaan.

De rationaliteit van het uitbrengen van de 6 maart stem is echter ver te zoeken. Op basis van nationale politiek worden de mensen gekozen die een apparaat besturen dat functioneert als intermediar tussen Rijk en gemeenten. De provincie heeft genoeg relevante bevoegdheden om democratisch gelegitimeerd te moeten worden, maar ik vraag me af of de kiezer weet voor welk beleid hij met zijn stem kiest.

Met nog enkele dagen te gaan slaap ik 's nachts wat slecht. Soms word ik, badend in het zweet, wakker uit een droom waarin ik in het stemhokje sta en ik me, het is me wat, geen provinciale zaken

voor de geest kan halen. Diverse taferelen spoken door mijn hoofd. Met de lonkende witte cirkeltjes in de zwarte vierkantjes voor me zie ik de liberaal intellectueel die het ook weer helemaal niet is, de sympathieke net-weer-nuchter stem die elk issue fris pragmatisch beschouwt, die wat groene mevrouw die toch zeker niet nieuw is, die heldere oppositievoerder die penningmeester werd en de man van de high definition television avant-la-lettre, door zijn beeldspraak. Ik weet het niet maar wil het wel. De duisterheid dreigt in te vallen en ik kan maar geen keuze maken. Het potlood heb ik nagenoeg opgegeten als ik mijn keuze echt moet maken van die vriendelijke mevrouw die me uren eerder het formulier dat nu al zo lang voor me ligt overhandigde. "Opschieten mijnheer! Anders is uw stem straks niet geldig." Rechtop zit ik in mijn bed en neem me voor me volledig op de hoogte te stellen van de politieke situatie in de provincie.

Als dit blad uitkomt zijn de verkiezingen waarschijnlijk verleden tijd, heb ik me niet geïnformeerd en heb ik snel en efficiënt mijn stem uitgebracht op basis van landelijke politieke prestaties.

Het trieste alles doodrelativerende beeld dat ik enkele maanden geleden kreeg na het lezen van Murray Edelman's 'Symbolic Uses Of Politics' herhaalt zich. Verkiezingen zijn rituelen die niets met het democratisch gehalte van het bestuur en de weloverwogen keuze van de burger te maken hebben. Ze vormen slechts ge-

woonten waardoor de politieke rust in de staat in stand wordt gehouden. De rituelen en mythen die uitgaan van politici zijn in Edelman's optiek echter geen misleiding van het volk maar een middel om de noodzakelijke sociale rollen invulling te geven. Het verkiezingsritueel is niet een verdovend middel, geen brood en spelen, maar een manier om het gevoel van rationeel handelen in de zeer complexe werkelijkheid mogelijk te maken.

Het valt dus mee. Als ieder zijn rol speelt -de kiezers in voldoende mate stemmen, de gekozenen waardig besturen- kan de provincie nog erg lang mee. Beschouw de provinciale verkiezingen als rationeel en zinvol en ze zullen het zijn.

leden van provinciale staten : 1991 in kieskring IV (Leiden)

lijst 2)	3 V.V.D.	4 Democraten 66 (D66)	
l. (Gerard) Dordrecht	Jansen, T.F.J. Noordwijk	Schuyter, E.H. (Eddy) Wassenaar	Hout
geb. van A.M. (Eily) Noordwijk	Günther (M), I. 's-Gravenhage	Blok, H.L. (Lynde) 's-Gravenhage	Bere
st geb. van n. J.M.) Zoeterwoude	van der Goot, H.B. Nieuwertkark aan den IJssel	Terwiel, M. (Monique) Ritterdijk	Boon
mp.	de Graaf geb. Weyers, E.J. Oeff	Versteeg, L.C. (Lydia) 's-Gravenhage	van d
	Wetters, R.E.	Pool, J. (Jan) Leiderdorp	Pres

Minder studenten of lagere beurs

Foutieve ramingen, te laag geschatte aantallen studenten, tekorten aan bepaalde leerkrachten, te veel en te dure wachtgelders, te veel mensen die vroegtijdig stoppen met hun studie en grote budgetoverschrijdingen. Dit is een kleine impressie van de situatie zoals die zich voordoet bij het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (O&W). Dit ministerie ziet zich al vele jaren geconfronteerd met een constante stroom van tegenvallers.

De Paashaas*

Ik zal mij in dit betoog beperken tot de, in Nederland zo geroemde, toegankelijkheid van het universitaire onderwijs en hiermee samenhangend de studiefinanciering. Sinds 1985 heeft elke persoon van 18 jaar en ouder, die aan een door de minister van O&W erkende instelling studeert, recht op studiefinanciering. Dit inkomen moest de student/scholier onafhankelijker maken van zijn ouders en tevens een studie aan een WO- of HBO-instelling voor iedereen bereikbaar maken. Jongeren waarvan de ouders een onvoldoende inkomen genieten moeten in staat worden gesteld hun talenten te ontplooiën. Dit is op zich een loffelijk streven. Hier wringt echter de schoen.

De minister, die zich met tegenvallers geconfronteerd ziet, zoekt naar bezuinigingen. Doordat een aantal tegenvallers het gevolg is van onvoldoende correcte schattingen over het aantal personen dat studiefinanciering krijgt, wordt hier bezuinigd. Met het verlagen van de beurs tracht minister Ritzen de tekorten aan te zuiveren. Dat dit rechtstreeks het beoogde doel, een universitaire studie moet mogelijk zijn voor iedereen, geweld aandoet, wordt kennelijk door de minister als aanvaardbaar geacht. Het verlagen van de beurs brengt met zich mee dat meer en meer mensen zich de vraag moeten stellen of een studie voor hen nog wel betaalbaar